

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.318/2019/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Istenes Attila előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Litresits Ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd)

Az alperes:

Az alperesek képviselője:

Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabados Gergő ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.345/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 69.P.20.155/2019/6-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes ügyvezetője volt a .. tulajdonában álló ..-nek, ezt követően a kft. felszámolás alá került.
- [2] Az ún. ..-ügyben indult, a .. Járásbíróságon folyamatban volt büntetőeljárás során a felperest tanúként hallgatták meg a 2016. június 27-i tárgyaláson.
- [3] A felperes tanúvallomásaiban beszámolt arról egyebek mellett, hogy az általa vezetett kft. kapacitását teljes egészében lefedte a ..-től kapott megrendelés, a kft. fő tevékenysége a szállítmányozás volt. Az elszámolás a két cég között úgy történt, hogy az elvégzett szállítási munkákat teljesítési igazolás után 30 nap múlva az építésvezető leigazolta, a könyvelésen keresztül számláztak a .. felé, amelyet 60-90 napra teljesítettek. Elmondása szerint a finanszírozás az elvégzett munka után egy hónappal kölcsön formájában történt, kölcsönként finanszírozta a zrt. a munkát, amiket később a számlák ellenében kompenzáltak.
- [4] Nem tudta megmondani, hogy miért a kölcsön formát választották, vezetőségi döntésre hivatkozott. Emlékei szerint fél évente vezették össze a számlákat az összegekkel. Nem tudott számot mondani arra nézve, hogyan állt az egyenleg összevezetéskor. Úgy gondolta, hogy a nagy része nem lett kifizetve. Nyilatkozata szerint a .. nyereséges volt, működési eredményt termeltek, ami azt eredményezte volna, hogy a kölcsönt ki tudják fizetni, ha tovább működnek ilyen formában. A tanú elmondása szerint a kft.-nek a működési költségeire használták fel a kölcsönt, munkabérre, lízingdíjra, bérleti díjra és karbantartásra. Vallomása szerint nem tudta, hogy a kft.-nek 2008-2009 évben több száz milliós negatív saját tőkéje volt, úgy gondolta, hogy a könyvelésből látszott ez az eredmény. Arról sem tudott nyilatkozni, hogy 2009 év végén, hogyan állt a kompenzáció. Nem tudta, hogy 2009 év végére mi volt az a szám, ami fennálló kölcsönként szerepelt a .. irányában.
- [5] A .. Törvényszék 2018. november 20-án arról adott tájékoztatást, hogy a .. Járásbíróság jogerősen bűnösnek mondta ki a .. igazgatóságnak tagjait, hitelezők kielégítésének megghiúsulásával elkövetett, különösen jelentős mértékű tényleges vagyoncsökkenést eredményező csődbüntettben. A sajtóközlemény szerint a cég fizetéseképtelenné válását túlnyomórészt az idézte elő, hogy a vádlottak, mint igazgatósági tagok egyhangú döntésével 2007 év elejétől rendszeresen és nagy összegben nyújtottak kölcsönöket az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon a teljes egészében vagy részben a zrt. tulajdonában álló, de önállóan gazdálkodó és önálló pénzügyi felelősséggel működő gazdasági társaságoknak, illetve néhány esetben magánszemélyeknek is. A vádlottak az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes kölcsön folyósításokról történő döntéseikkel a zrt.

fizetéseképtelenségét idézték elő, a vagyonát hozzávetőlegesen 1.450.000.000 forinttal csökkentették.

- [6] A .. kölcsöneiből a .. is részesült a felperesi ügyvezetés időtartama alatt.
- [7] Az alperes által üzemeltetett .. televízió csatorna 2018. november 26. napján 18 órakor kezdődő .. című hírműsorban a „Burkolt pártfinanszírozás ..?” című hírblokkban a ..-pel kapcsolatos büntetőeljárással foglalkozott.
- [8] A műsorban egyebek mellett elhangzott, hogy a .. egyik leányvállalata, a .. is kapott kölcsönt a ..-től több részletben, a vádirat szerint több, mint 400 millió forintot. Közölték, hogy a .. még akkor is adott pénzt, amikor már nagy anyagi bajban volt, a segítség ellenére a .. is csődbe ment, ugyanúgy, mint az anyavállalat .. Elhangzott a műsorban az is, hogy a felperes volt a kft. ügyvezetője, a .. perben beidézték, ám ő nem emlékezett arra, mi lett a ..-től kapott pénz sorsa.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperes keresetében az alperest a fenti hírműsorban közöltek miatt olyan tartalmú helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni, mely szerint valótlanul híresztelték, hogy a felperes, aki a korábban a ..100%-os tulajdonában álló .. ügyvezetője volt, a bírósági tárgyalásán „nem emlékezett arra, hogy mi lett a ..-től kapott pénz sorsa.”
- [10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint az általa közöltek megfeleltek a valóságnak.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest a perköltség megfizetésére.
- [12] Ítéletének indokolása szerint az alperesi tájékoztatás központi mondanivalója, hogy a szocialista vezetéstől származó nagy összegű források ellenére a .. vezetőinek bűncselekménye miatt a .. és a .. fizetéseképtelenné vált, s míg a felperes nem tudta megmondani, mi lett a pénz sorsa, a károsultak képviselője azt feltételezi, hogy a visszafizetés helyett az a szocialistáknál, baloldali pártoknál landolt. Ebből arra következtetett, hogy a pénz sorsa alatt nem annak folyósítása, felhasználása, az elszámolás folyamata értendő, hanem az, hogy megtörtént-e a kölcsön visszafizetése, és ha nem, akkor hova került a pénz, abból kik részesültek.
- [13] Az eljárás során beszerzett tanúvallomási jegyzőkönyv alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes bizonyította a kifogásolt tényállítás valóságát, ezért a keresetet elutasította.
- [14] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [15] A jogerős ítélet indokolása szerint az a közlés, miszerint a felperes a tanú meghallgatásán nem emlékezett arra, mi lett a ..-tól kapott pénz sorsa, tényállítás formájában megjelenő olyan következtetés, amely valós ténybeli alapokkal rendelkezik, sajtóhelyreigazításnak ezért nem volt helye.
- [16] A ténybeli alapok vizsgálata során értékelte, hogy a tanúvallomási jegyzőkönyv szerint a felperes nem tudott beszámolni vallomásában arról, hogy a kft-nek volt-e saját tőkéje, amikor a céget átvette, miért kölcsön formájában finanszírozta a .. által elvégzett munkákat, a működési költségeit a .. Nem tudott beszámolni arról, hogy miért volt szükség a kölcsönre, maradt-e fenn a kölcsönből tartozás, ha igen, annak mennyi az összege. A kölcsön folyósítását milyen elemzés előzte meg, az összes számla kompenzálásra került-e a felszámolási eljárás megindítása előtt, nem emlékezett arra sem, hogy .. a cégtől történő távozása után hány kompenzálásnak kellett volna megtörténnie, mint ahogy arra sem, hogy mi szerepelt a kft. mérlegében, holott annak áttekintése és aláírása az ő feladata volt. Nem tudott számot adni a cég eredményéről sem, nem emlékezett arra, hogy az utolsó elszámolandó számlák milyen időszakot fogtak át, illetve 2009. végén hogyan állt a kompenzáció.
- [17] Mindezeket akként értékelte a másodfokú bíróság, hogy a felperes nem tudott beszámolni a műsorszám által hivatkozott kölcsön törlesztéséről, a .. történő elszámolásról, azaz a .. kapott pénz sorsáról. Annak közlése ezért, hogy a felperes nem emlékezett arra, mi lett a .. kapott pénz sorsa, nem teljesen okszerűtlen, a logikus gondolkodás szabályaival ellentétben nem álló, tényállításként megjelenő következtetés.
- [18] A kifogásolt közlés valósága, illetve valótlansága nem függ a címben írtaktól, a 8/2018. (VII.5.) AB határozatban foglaltak ezért a jogerős ítélet álláspontja szerint a perbeli jogvita megítélése szempontjából jelentőséggel nem bírtak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [19] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatala érdekében.
- [20] Felülvizsgálati kérelmét egyrészt arra alapította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontját. A tanúvallomást a bíróság szerezte be az alperes indítványára. Az alperes a perbeli hírműsor megjelenésének napján ennél fogva nem rendelkezett azzal a tanúvallomási jegyzőkönyvvel, amelyre védekezését alapította, ezért nem tagadhatta volna meg a helyreigazítást arra hivatkozással, hogy a kérelemben foglaltakat nyomban cáfolni tudta. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a tisztességes eljáráshoz való jogát is sértette, hogy ezeket a tényeket nem vette figyelembe, hanem az alperes kvázi utólagos bizonyítási indítványa alapján beszerzett jegyzőkönyv alapján megállapította a pervesztettségét.

- [21] A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sértette az Smtv. 12. § (1) bekezdését és a PK 12. számú állásfoglalását is. Köznyelvileg és az átlagnéző szempontjából is helytelen az a közlés, hogy a felperes nem emlékezett, mi lett a .. kapott pénz sorsa tekintettel arra, hogy az érintett cég felszámolását követően több mint 6 évvel később tanúként érdemi tanúvallomást tett a .. Járásbíróság előtt. A felperes tanúvallomását elemezve hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet megalapozatlanul állapította meg, hogy a közlés okszerűtlennek nem tekinthető következtetés. Köztudomású tényként kérte figyelembe venni, hogy 6 év elteltével nyilvánvalóan senki sem tud minden részletre teljesen pontosan emlékezni. A felperes tanúként ennek ellenére részletes tanúvallomást tett. Kiemelte, hogy vallomása során elmondta azt is, hogy a kölcsönt a kft. működési költségeire, munkabérre, lízingdíjra, bérleti díjra és karbantartásra használták fel. Önmagában ezen felperesi nyilatkozat alapján megállapítható, hogy az alperes valótlan tényállítást tett, következtetésként a közlése pedig teljesen okszerűtlennek minősül.
- [22] Hivatkozott arra, hogy az átlagnéző szempontjából sem elvárás, hogy egy volt ügyvezető több, mint 6 év elteltével mérlegadatokra emlékezzen. Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a cím kiemelt jelentőségét. Mivel a perbeli hírblokk jogellenes pártfinanszírozásra vonatkozott, az átlagnéző a kifogásolt közlést csak úgy tudja értelmezni, hogy a felperes a bíróság előtt nem tudta elmondani, hogyan használtak fel a vádirat szerint több mint 400 millió forintot.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. A tanúvallomásból idézett részletekre hivatkozva rámutatott, hogy a felperes nyilatkozatai alapján nem emlékezett a .. kapott pénzek sorsára.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [24] A felülvizsgálati kérelem az alábbiakra tekintettel eredménytelen.
- [25] A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 423. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [26] A Pp. 495. § (2) bekezdés a), b), c) pontjai értelmében a határidőn belül írásban megérkezett helyreigazítás közzétételét csak akkor lehet megtagadni, ha az nem a jogosulttól származik, nem tartalmazza a jogszabályban előírtakat, illetve ha a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfолható. A Pp. 498. § (1) bekezdése értelmében bizonyítás felvételének csak olyan bizonyítékokra vonatkozóan van helye, amelyek a tárgyaláson rendelkezésre állnak, vagy amelyeket a felek legkésőbb a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig felajánlottak. A perben

utólagos bizonyításnak nincs helye. A (2) bekezdés a) és b) pontja értelmében az érdemi tárgyalást akkor lehet elhalasztani, ha ezt valamely fél kéri és a már feltárt bizonyítékokkal vagy egyéb módon valószínűsíti, hogy az általa felajánlott bizonyítás alkalmas és eredményes lehet a keresetben, illetve védekezésben előadottak igazolására vagy cáfolatára, vagy az elrendelt bizonyítás lefolytatásának a fél körülményein kívül eső akadálya van és a bizonyítást indítványozó fél a bizonyítás lefolytatását továbbra is kéri.

- [27] A sajtóper soron kívüli és sommás eljárására tekintettel a védekezést alátámasztó bizonyítás korlátait a Pp. 498. § (1), (2) bekezdése határozza meg. Ezáltal érvényesül a Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontjának az a követelménye is, hogy a sajtószerző csak akkor tagadhatja meg a helyreigazítás közzétételét, ha az abban foglaltak valósága nyomban cáfolható. A Pp. 495. § (2) bekezdés c) pontja önmagában azonban nem korlátozza a védekezés jogát a sajtószerző birtokában lévő bizonyítékokra. Nem zárja ki, hogy a sajtószerző - ha a helyreigazítás tárgyát a felperesi bírósági tanúvallomás tartalmára vonatkozó közlés képezi - a tanúvallomási jegyzőkönyv beszerzésére tegyen indítványt a Pp. 498. § (1) bekezdése alapján a perfelvételi szakasz lezárása előtt. A perfelvételt lezáró végzést megelőző bizonyítási indítvány nem utólagos bizonyítás. A jogerős ítélet nem sértette ezért a Pp. 495. § (2) bekezdését a tanúvallomási jegyzőkönyvre vonatkozó bizonyítás teljesítésével, a felülvizsgálati kérelem ezzel kapcsolatos érvelése nem foghatott helyt.
- [28] Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények. A PK 12. számú állásfoglalás értelmében a sajtóhelyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Vélemény, értékelés, bírálat sajtóhelyreigazítást nem alapoz meg.
- [29] A PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel a kifogásolt közlést a szöveg összefüggéseire és az átlagnéző értelmezésére tekintettel kell értékelni. A 7/2014. (III. 7.), és 13/2014. (IV. 18.) AB határozatok és az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélezési gyakorlata alapján minél határozottabb, erőteljesebb az értékítéletet is kifejező közlés, annál szorosabb ténybeli kötődése

kell, hogy legyen. A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás védelme ugyanakkor magát a közéleti tárgyú megszólalást és a közéleti vita lehetőségét védi, a vélemények, értékítéletek helyességétől függetlenül. Ennélfogva a közügyekkel összefüggően a vékony ténybeli alapon nyugvó, nem okszerűtlen értékítéletek, következtetések is a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt állnak. A 7/2014. (III.7.) AB határozat megerősítette azt is, hogy a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. Egyrészt valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, másrészt tényközlések nélkül a véleményformálás is ellehetetlenülne.

- [30] A Kúria a fentiekre, valamint a PK 12. számú állásfoglalás szerinti értelmezésre figyelemmel egyetértett azzal a jogerős ítéleti megállapítással, hogy a kifogásolt közlés olyan tényállítás formáját ölti, amely a felperes - közérdeklődésre számot tartó büntetőügyben tett - tanúvallomásának tartalmáról is értékelést, következtetést fejez ki. Az adott szövegösszefüggésben az átlagnéző számára a pénz sorsa kapcsán annak van jelentősége, hogy a felperes tanúvallomásában feltárta-e, mi lett a .. kapott 400 milliós kölcsönrel, visszafizették-e, elszámoltak-e vele, kikhez került, vagy az ehhez szükséges körülményekre nem emlékezett. Helytállóan tulajdonított ezért a másodfokú bíróság a részletes vallomástételen túlmenően annak a vizsgálatnak jelentőséget, hogy a felperes tanúvallomásának tartalma, a vallomása során tett nyilatkozatok elegendő ténybeli alapként szolgálnak-e a perbeli közlés szerinti következtetéshez.
- [31] A Kúria a jogerős ítélet tanúvallomásra vonatkozó elemzésével és következtetésével egyetértett. A felperes a büntetőügy súlya, ügyvezetői beosztása és a 400 milliós kölcsön nagyságrendjének ellenére a kölcsön felhasználásának olyan részleteiről, és számairól nem tudott beszámolni, amelyekre tekintettel nem volt a logika szabályaival ellentétesnek, okszerűtlennek tekinthető az az értékelés, hogy nem emlékezett a kapott pénzek sorsára, vallomása alapján, lényeges ismeretek hiányában, a kölcsönök felhasználása, visszafizetése vagy elszámolása nem volt feltárható. A Kúria ebben a körben kiemeli különösen a kölcsönök céljára, a fennmaradó kölcsönre, a kompenzáció állására vonatkozó ismeretek hiányát, a százmilliós negatív saját tőkével, és ennek ellenére nyereséges működéssel kapcsolatos tanúnyilatkozatokat. A közügyekkel összefüggő véleménynyilvánítás tágabb, megengedett határait ezért nem lépte át a ténybeli alapokkal is rendelkező értékelést kifejező alperesi közlés és az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján - valótlan tényállítás hiányában - nem volt helyreigazítható.
- [32] Fentiekre tekintettel súlytalan volt a felülvizsgálati kérelemnek az az érvelése, hogy a felperes tanúvallomásában nyilatkozott arról is, hogy mire használták fel a kölcsönöket. Az összegek, tartozások

nagyságrendjére figyelemmel az eltelt 6 év sem zárta ki azt, hogy a kritika szintjén - helyességétől vagy helytelenségétől függetlenül - a felperes tanúvallomására a kifogásolt tartalmú értékelő leírást adja az alperes, a jogerős ítélet nem sértette a PK 12. számú állásfoglalását sem ebből az okból. A Kúria utal arra is, hogy közérdeklődésre számot tartó ügyben kifejtett véleménynyilvánítás esetén a kifejtett vélemény kiegyensúlyozottságát, elfogulatlanságát nem kell vizsgálni.

[33] A cikk címe a sérelmezett, cikkben szereplő közlés értelmezését nem egészíti ki a helyreigazítás tárgyát képező, tanúvallomásra vonatkozó kifogásolt tartalom tekintetében. Nem az volt a per tárgya, hogy a felperes a kölcsönöket valós gazdasági tevékenység helyett pártfinanszírozásra használta-e fel, ilyen tartalmú helyreigazítási igényt a felperes elő sem terjesztett. Nem sértett a jogerős ítélet jogszabályt azzal, hogy a címnek, illetve a 8/2018. (VII.5.) AB határozatban foglaltaknak a kifogásolt közlés értékelésénél nem tulajdonított kiemelt jelentőséget.

[34] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[35] Pp. 498. § (1) bekezdés, Smtv. 12. § (1) bekezdés, PK 12. számú állásfoglalás.

Záró rész

[36] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték és a felülvizsgálati eljárási költség, az alperes jogi képviselőjének a költségjegyzék figyelembe vételével, azonban a felülvizsgálati ellenkérelem elkészítéséhez szükséges munkaidőre tekintettel mérsékelve megállapított, áfával számított munkadíja megfizetésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5), (6) bekezdései, a 4/A. §-a és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2019. december 4.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Attila s.k. bíró

A

kiadmány hiteléül:

AM

tisztviselő